

دیدگاه

در نکوهش جنگ‌طلبی

محمد ولای۱ | در فضای سیاسی و رسانه‌ای، واژه‌ها بیش از آنکه واقعیت را توصیف کنند، به برچسب‌هایی تبدیل می‌شوند برای داوری و به حاشیه راندن منطق؛ از جمله، بحث‌های این روزها درباره جنگ‌طلبی و صلح‌طلبی که معنای جنگ و صلح را به ضدخودش تبدیل می‌کند. اگر از برچسب‌ها عبور کنیم، پرسش این است آیا کسی که از جنگ استقبال می‌کند و از درگیری نظامی سخن می‌گوید، لزوماً جنگ‌طلب است؟ و هر که چاره کار را در سازش و تنش‌زدایی می‌بیند، لزوماً صلح‌طلب است؟ و آیا این خط‌کشی‌ها دائمی هستند؟

به‌نظر می‌رسد امنیت ملی را نباید در پای دوگانه‌های جعلی جنگ یا صلح، مقاومت یا مذاکره و از این دست قربانی کرد. این‌ها مفاهیمی نیستند که صرفاً وابسته به ادعا و شعار یا حتی صورت‌ظاهری یک رفتار باشند؛ بلکه فراتر از نیت و ادعاها، نتایج و آثارِ دارند که قضاوت نهایی بر پایه آن شکل می‌گیرد. بر این اساس هر رفتاری که به تداوم تهدید و جنگ دوباره بینجامد، جنگ‌طلبانه است؛ اگرچه با شعار صلح‌طلبی باشد و هر رفتاری که به صلح پایدار بینجامد، صلح‌طلبانه است؛ اگرچه در قامت جنگ‌طلبی باشد.

سیاستی که تجاوز دشمن را پرزینه‌تر و امنیت ملی را مستحکم‌تر می‌کند، در خدمت صلح پایدار است؛ حتی اگر در چهره جنگ و مقاومت و نظامی‌سازی باشد و در مقابل، سیاستی که متجاوز را جسورتر، امنیت ملی را سست‌تر و جنگ را محتمل‌تر می‌کند، در عمل، به جنگ و تجاوز کمک کرده است؛ هرچند با شعار صلح و تنش‌زدایی عرضه شده باشد.

هر صلح و آتش‌بسی را نمی‌توان مطلوب و نشانه ثبات تلقی کرد. «صلح تحمیلی» مفهومی جز تعویق جنگ برای تجاوز مجدد و شروع جنگی ویرانگرتر از قبل ندارد. چنین صلح موقت و شکننده‌ای تنها تا زمانی دوام دارد که طرف قوی‌تر اراده کند آن را بر هم بزند. این تسلیم در برابر جنگ‌طلبی دشمن، روند جنگ و صلح تا زمانی ادامه خواهد داد که به تسلیم مطلق بینجامد.اما صلح ناشی از موازنه قدرت، صلحی پایدار خواهد بود؛ چراکه دشمن به درک راهبردی از هزینه سنگین تجاوز و جنگ رسیده است و در معادله هزینه و فایده، تا زمانی که این موازنه قدرت وجود دارد، مرتکب چنین حماقتی نخواهد شد. به همین دلیل گفته‌اند «اگر صلح می‌خواهی، برای جنگ آماده باش». جمله مشهوری که نه تجویز جنگ، بلکه راه جلوگیری از آن را نشان می‌دهد. آمادگی دفاعی، تمهید قوا و سلاح‌های نظامی و شعارهای مقتدرانه با وجود ظاهر سخت و نظامی‌اش، صلح‌طلبانه‌ترین کار ممکن برای یک سیستم دفاعی است؛ چراکه دشمن در برابر چنین اقتداری اساساً جرئت آغاز جنگ را پیدا نخواهد کرد. این همان مفهوم «بازدارندگی» است؛ یعنی افزایش هزینه تجاوز برای جلوگیری از وقوع جنگ.

چه‌بسا یک رجزخوانی قهرمانانه و به‌ظاهر جنگ‌طلبانه، صلح‌طلبانه‌ترین کار در میانه یک جنگ باشد؛ چراکه ممکن است ترسی بازدارنده در برابر جنگ‌طلبی دشمن ایجاد کند. و به عکس، چه‌بسا شعارهای به‌ظاهر مسالمت‌جویانه و صلح‌طلبانه، به ترس و عقب‌نشینی تعبیر شود، دشمن را به پیروزی امیدوار کند، بازدارندگی را زائل و ناخواسته جنگ و تجاوز را زمینه‌سازی کند.

قرآن هم اگر حکم بر «قاتلوهُم» می‌دهد، هدفش جنگ و کشتار نیست؛ جنگ را تجویز می‌کند برای رفع فتنه و آتش افروزی: «حتی لاتکون فتنه». و اگر دشمن واقعاً، نه از روی مکر و موقتاً، دست از فتنه‌گری برداشت، دشمنی هم تمام می‌شود: «فَإِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدَاوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ». چنین است که به‌تعبیر سعدی شیرازی «رحم آوردن بر بدان، ستم است بر نیکان» و «رحم بر پلنگ تیزدندان، ستم‌کاری بود بر گوسپندان» و کسی که چنین اشتباهی را مرتکب می‌شود، نه‌تنها صلح‌طلب نیست، بلکه در ستم دشمن شریک است و در واقع با خودش دشمنی کرده است؛ «هر که را دشمن پیش است، اگر نکشد دشمن خویش است».

گزارش

حسین سپاهی | بمپور، این خطه پر مقاومت جنوب استان سیستان و بلوچستان، بار دیگر روزی سخت و اندوه‌بار را از سر گذراند؛ روزی که آرامش سحرگاهی این شهرستان با انفجاری هولناک درهم شکست و خبری تلخ، دل مردمان این دیار را جریحه‌دار کرد. در پی حمله هوایی آمریکای جنایتکار و رژیم صهیونیستی به تیپ ۳۸۸ مستقل پیاده مکانیزه هجومی شهید شهرکی ارتش جمهوری اسلامی ایران، مستقر در شهرستان بمپور، شماری از سربازان میهن به فیض شهادت نائل آمدند و گروهی دیگر از نیروهای وظیفه دچار مجروحیت شدند؛ حادثه‌ای که موجی گسترده از تأثر، اندوه و همبستگی ملی را در سراسر کشور به‌ویژه در استان سیستان و بلوچستان برانگیخت.

آنچه بر تلخی این رخداد افزود، شهادت جوانانی بود که جان خویش را در راه پاسداری از امنیت وطن تقدیم کردند؛ جوانانی که برخی از آنان تنها چند روز با پایان دوران خدمت مقدس سربازی فاصله داشتند و خانواده‌هایشان در انتظار بازگشتی سرشار از شادمانی بودند، غافل از آنکه در نهایت با خبر جانگداز شهادت فرزندان خود روبرو خواهند شد. این حادثه هنگامی رخ داد که جمعی از سربازان در محل استقرار خویش حضور داشتند و فرصت واکنش و دفاع از خود را نیافتند، موضوعی که بر عمق داغ‌داری مردم منطقه افزود و بازتاب گسترده‌ای در میان مردم به همراه داشت. مردم شهرستان‌های بمپور، ایرانشهر، دلگان، سرباز، فنوج و دیگر نقاط استان سیستان و بلوچستان، ضمن ابراز همدردی صمیمانه با خانواده‌های شهدا و مجروحان، این اقدام را به‌شدت محکوم کردند و سربازان آسیب‌دیده را فرزندان خود دانستند. فرزندان، که برای خدمت به میهن، لباس مقدس سربازی بر تن کرده بودند، با این حال، در دل این تلخی، جلوه‌ای درخشان از همدلی و نوع‌دوستی مردمان این خطه، رقم خورد. بلافاصله پس از انتقال مجروحان به بیمارستان خاتم‌الانبیاء(ص) ایرانشهر، شهروندان با حضوری خودجوش و گسترده در مراکز درمانی و پایگاه‌های انتقال خون، برای

رهبر معظم انقلاب ضمن قدردانی از حضور مردم در تشییع با شکوه آقای شهید ایران توصیه‌هایی درباره حفظ اتحاد و تهدیداتی قاطع علیه دشمن مطرح کردند

پیام صریح به دوست و دشمن

پیام رهبر معظم انقلاب درباره حماسه عظیم بدرقه آقای

شهید ایران و تبیین مسائل مهم کشور منتشر شد. متن پیام آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی خطاب به ملت ایران به شرح زیر است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

ملت عظیم‌الشأن و شگفتی‌ساز ایران

سلام و درود و سپاس بر شما که با حماسه‌بی‌نظیر و تاریخی خود در رستاخیز بی‌سابقه بدرقه آقای شهید ایران، نصاب تازه‌ای از جلوه‌بحث و اراده مستحکم هویت اسلامی-ایرانی را در قدرشناسی، وفاداری، بصیرت، و ابراز محبت فوق‌العاده به زعیم امت اسلامی و رهبر شهید انقلاب ثابت کردید. گرمای دل‌های گداخته، چشمان اشکیار و عزم‌های استوار جمعیت ده‌ها میلیونی و ده‌ها کیلومتری در تهران، قم، مشهد و سایر شهرها و روستاها، دوستان ملت ایران و مردم آزاده جهان را به تحسین و دشمنان مستکبر ملت ایران را به حیرت و سرگردانی و خشم و وحشت انداخت.

■شیطان بزرگ بار دیگر چهره بی‌نقاب خود را آشکار کرد
همزمان با این حماسه، نفض عهدهای مکرر شیطان بزرگ نسبت به تفاهم‌نامه امضا شده بین رئیس‌جمهوران ایران

گزارش

روایتی از این روزهای نوار ساحلی؛ از بوشهر و بندر تا چابهار؛ و جریان زندگی که جنگ نتوانسته قطعش کند

کجای کاری عامو! اینجا جنوبه

دریا. توضیح می‌دهد (و آن‌هایی که با ناخدا عبدالرسول غریبی گپ زده‌اند می‌دانند) نقل کلامش «ببین گلم» و «عزیزُمی» (است) «صیاد که نمی‌تواند کارش را تعطیل کند؛ گلوله هم که ببارد، باز، مرد دریا باید راهی دریا بشود».

می‌گویند: «این روزها هم هر صبح شناورهای فراوانی از اسکله‌ها به دریا می‌روند؛ البته جنگ، خطر دریا را زیاد کرده»؛ و دریا، برای مردانش، کی بی‌خطر بوده است؟ ادامه می‌دهد: «حالا که جنگ شده صیادها بیشتر در صیدگاه‌های نزدیک ساحل هستند و آن قذرها از ساحل دور نمی‌شوند؛ بماند که بسیاری از صیادها تجهیزات صیدشان، از قفس و گرگور گرفته تا تورشان، در دریاست و باید از آن‌ها خبر بگیرند». صیادها، حتی حالا که دشمن، آتش جنگ را در دامن دریا برافروخته، همچنان آدم دریا هستند؛ ناخدا می‌گوید: «این روزها بیشتر صیادها مشغول تعمیر و تجهیز شناورشان هستند. از یکی دو هفته دیگر، از نیمه مردادماه فصل صید می‌گوشروع می‌شود و روزهای پرکار صیادی است». عبدالرسول غریبی می‌افزاید: «آدمی که قدم به دریا می‌گذارد، مرگ را همیشه نزدیک خودش می‌بیند» حالا اگر بنا باشد آدم برای وطنش بمیرد که دیگر حسابش جداست.

■همه اسکله‌ها باز هستند و تردد در آن‌ها جریان دارد

پیش‌تر از این‌ها به این هم‌کارم در بندرعباس، زحمت‌ها داده‌ام و انصاف آن‌که هر وقت سسوزه‌ای فرستاده‌ام طولی نکشیده که گزارشش پیر و پیمانی به‌دستم رسیده است. زنگی می‌زنم و احوال‌پرسی را بهانه می‌کنم تا خبری گرفته باشم از بندرعباس؛ از قلب تپنده ایران در آب‌های تنگه هرمز.

با ته‌لجه جنوبی و با همان حدت و شدتی که از جنوبی‌ها سراغ داریم، توضیح می‌دهد که پل‌ها را زده‌اند؛ اما راه‌دارها نگذاشته‌اند صبح بشود و همان شایشب، کنارنگر درست کرده‌اند و حالا کامیون‌ها، آهسته‌تر از کنارنگرها، از کنار پل‌های شکسته می‌گذرند و خودشان را به بندر می‌رسانند و نمی‌گذارند کاری لنگ بماند.

از تونلی می‌گوید که به بخش‌هایی از آن، آسیب رسانده‌اند اما دهانه دیگرش بازگشایی شده و رفته‌رفته بار ترافیک، از اسکله‌ها می‌گوید از بندر شهید باهنر

و انسجام اجتماعی نکرد؛ که با حفظ این جهات، انتقادها موجب رونق و شکوفایی امور خواهد شد. دشمن نباید هیچ علامت ضعفی و از جمله این ضعف را از ما دریافت کند؛ که هر گاه ما این مراقبت‌ها را به‌طور کامل مراعات نماییم، او به ناچار رو به هزیمت خواهد گزارد. بار دیگر از یکایک مردم عزیز که خود، صاحب‌عزای پدر شهید امت هستند و با وجود دشواری‌ها و برخی محدودیت‌ها و ناملایمات در رویداد عظیم بدرقه آقای شهید ایران، حماسه‌ای تاریخی خلق کردند صمیمانه قدردانی می‌کنم.

همچنین از مراجع معزز تقلید، علما، اندیشمندان و نخبگان، فعالان فرهنگی، اجتماعی و سیاسی و از اقدامات و تلاش‌های نهاد‌های کشوری و لشکری و نیز حضور مقامات و نمایندگان جبهه سرافراز مقاومت و نهضت‌های پرافتخار اسلامی تشکر می‌کنم. امید است همه کسانی که در این حماسه تاریخی به‌هر نحوی حضور و همراهی و همدلی داشته‌اند، مشمول عنایت و دعای خاص سرورمان عجل الله تعالی فرجه الشریف باشند.

سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای

۲۶/ تیر/ ۱۴۰۵

روایتی از این روزهای نوار ساحلی؛ از بوشهر و بندر تا چابهار؛ و جریان زندگی که جنگ نتوانسته قطعش کند

کجای کاری عامو! اینجا جنوبه

و بندر شهیدرجایی، «اولی، قدیمی است و اسکله تاریخی بندرعباس است و قدمت قاجاری دارد و این دهه‌ها نوسازی و بازسازی شده؛ بندر شهیدرجایی اما اسکله نوسازتر بندرعباس است و ۴۰سالی بیشتر عمر ندارد»؛ بندری که پس از انفجار، حالا دارد دوباره رونق می‌گیرد. اضافه می‌کند که «همین امروز از همه مقام‌های مسئول پیگیری کرده‌ام و همه اسکله‌ها باز هستند و تردد شناورها در آن‌ها جریان دارد؛ همچنان که در کیش و قشم و جاسک و بندر گنگ و چارک و خمیر و...»؛ و کیست که بتواند زندگی معمول را در جنوب، از جریان بیندازد؟ کجای کاری عامو! اینجا جنوب است.

■هیچ جنگی نمی‌تواند جریان زندگی مان را مختل کند

حاج حسین آقای سپاهی از آن قدیمی‌های رسانه است در ایرانشهر؛ نه فقط ایرانشهر که در خاش و سراوان و بمپور و چابهار و زاهدان هم. با حاج‌حسین آقا که همراه بشوی، می‌توانی آسوده‌خاطر باشی که در تمام سیستان و بلوچستان آشنا داری؛ نه از آن آشناهای عمومی که همه ما وقتی گذرمان به آن طرف‌ها بیفتد، خونگرمی‌شان غافلگیرمان می‌کند؛ نه، از آن آشناهایی که یک عمر است می‌شناسندت و حالا که بعد سال‌ها همدیگر را دیده‌اید، دستت را می‌کشند که «مگر می‌گذارم بروی!». تلفن که می‌زنی، نمی‌گذارند حرفم تمام بشود. می‌گویند: «گزارشت را تا یک ساعت دیگر می‌فرستم» و می‌دانم که یک‌ساعت بعد، یک گزارش پر و پیمانی، روی مانیتر است؛ گزارشی از مردمانی صبور که این همه سال محرومیت، استنشاق نکرده است. اهالی خونگرم سیستان و بلوچستان مصیبت کم ندیده‌اند. آن‌ها یک عمر، مصیبت‌را زندگی کرده‌اند و می‌دانند که دارند؛ داروی همدلی است که درد مصیبت را کم می‌کند. خوابگاه سربازها در بمپور را که زدند، اهالی سیستان و بلوچستان بودند که پیش از دیگران، همان صبح سحر، صف کشیدند تا خون بدهند برای میهمانان سربازشان. خودتان گزارش حسین سپاهی را همین پایین صفحه بخوانید. حرف‌های او هم، از جنس حرف‌های دیگر آدم‌های جنوب است؛ از شرقی‌ترین جا تا غربی‌ترین جغرافیای آن؛ حرف مردمی که نمی‌گذارند هیچ جنگی، جریان زندگی‌شان را مختل کند.

■روایت ایثار از زبان یک مدافع وطن

در ادامه این حضورها، منصور بیچار، استاندار سیستان و بلوچستان با حضور در بیمارستان خاتم‌الانبیاء(ص) ایرانشهر، از مجروحان حادثه حمله تروریستی به تیپ ۳۸۸ ارتش بمپور عیادت کرد و ضمن گفت‌وگو با آسیب‌دیدگان، در جریان آخرین وضعیت درمان آنان قرار گرفت. در یکی از صحنه‌های ماندگار این دیدار، یکی از سربازان مجروح تیپ۳۸۸ بمپور با روحیه‌ای سرشار از عشق به وطن و آرمان‌های دفاع از کشور گفت: اگر ۱۰دفعه دیگر هم شهید و مجروح شوم، حاضرم برای یازدهمین بار دوباره داخل همان تیپ بروم و همان جاد خدمت کنم. این جمله، تصویری روشن از روحیه ایثار، وفاداری و از خود گذشتگی سربازانی بود که از امنیت امروز کشور با فداکاری خودپاسداری می‌کنند. استاندار سیستان و بلوچستان در پاسخ به این سرباز مجروح اظهار کرد: این مملکت به وجود شما سربازان افتخار می‌کند. امنیت که امروز شهروندان ما دارند، حاصل تلاش و رشادت شماست که مرزها و سواحل کشور را به خوبی حفظ کرده‌اید.

استاندار سیستان و بلوچستان در ادامه سفر خود به ایرانشهر، با خانواده شهید خالد قادری، پرسنل کشیک ساختمان هواشناسی دیدار و از آنان دلجویی کرد و سپس با حضور در فرودگاه ایرانشهر، روند بررسی خسارت‌ها و اقدام‌های انجام شده پس از حملات اخیر را از نزدیک مورد ارزیابی قرار داد.

■میراثی که در دل مردمان این دیار زنده است

امروز، هرچند یاد شهدای تیپ ۳۸۸ مستقل پیاده مکانیزه هجومی شهید شهرکی ارتش، شهید خالد قادری و دیگر عزیزان از دست رفته، با اندوهی بزرگ همراه است، اما میراث برجای مانده از آنان، چیزی جز ایثار، فداکاری، وحدت کلمه و پایدنی به امنیت و آرامش این سرزمین نیست؛ میراثی که همچنان در دل مردمان این دیار زنده و جاری است.